

Especialització de classes d'isogènia en una corba de Shimura.

Santiago Molina*

October 18, 2012

Índex

- 1 Classe d'isogènia de corbes el·líptiques en la corba modular
- 2 Superfícies abelianes amb QM i corbes de Shimura
- 3 Reducció Supersingular

Classe d'isogènia de corbes el.líptiques

Sigui $\hat{\mathbb{Z}} = \prod_{\ell}(\mathbb{Z}_{\ell})$ i $\hat{\mathbb{Q}} = \mathbb{A}_f = \mathbb{Q} \otimes \hat{\mathbb{Z}}$.

- $E/\bar{\mathbb{Q}}$ corba el.líptica. $\hat{T}(E) = \prod_{\ell} T_{\ell}(E) \simeq \prod_{\ell} (\mathbb{Z}_{\ell})^2 = (\hat{\mathbb{Z}})^2$.
- $E' \rightarrow E$ isogènia $\Rightarrow (\hat{\mathbb{Z}})^2 \simeq \hat{T}(E') \xrightarrow{g \in \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}})} \hat{T}(E) \simeq (\hat{\mathbb{Z}})^2$

Classe d'isogènia de corbes el.líptiques

Sigui $\hat{\mathbb{Z}} = \prod_{\ell}(\mathbb{Z}_{\ell})$ i $\hat{\mathbb{Q}} = \mathbb{A}_f = \mathbb{Q} \otimes \hat{\mathbb{Z}}$.

- $E/\bar{\mathbb{Q}}$ corba el.líptica. $\hat{T}(E) = \prod_{\ell} T_{\ell}(E) \simeq \prod_{\ell}(\mathbb{Z}_{\ell})^2 = (\hat{\mathbb{Z}})^2$.
- $E' \rightarrow E$ isogènia $\Rightarrow (\hat{\mathbb{Z}})^2 \simeq \hat{T}(E') \xrightarrow{g \in \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}})} \hat{T}(E) \simeq (\hat{\mathbb{Z}})^2$

$\bar{\mathbb{Q}}$ -classe d'isogènia $[E]$:

$$[E] \simeq \mathrm{End}^0(E) \backslash \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}}) / \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Z}})$$

Classe d'isogènia de corbes el.líptiques

Sigui $\hat{\mathbb{Z}} = \prod_{\ell}(\mathbb{Z}_{\ell})$ i $\hat{\mathbb{Q}} = \mathbb{A}_f = \mathbb{Q} \otimes \hat{\mathbb{Z}}$.

- $E/\bar{\mathbb{Q}}$ corba el.líptica. $\hat{T}(E) = \prod_{\ell} T_{\ell}(E) \simeq \prod_{\ell} (\mathbb{Z}_{\ell})^2 = (\hat{\mathbb{Z}})^2$.
- $E' \rightarrow E$ isogènia $\Rightarrow (\hat{\mathbb{Z}})^2 \simeq \hat{T}(E') \xrightarrow{g \in \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}})} \hat{T}(E) \simeq (\hat{\mathbb{Z}})^2$

$\bar{\mathbb{Q}}$ -classe d'isogènia $[E]$:

$$\begin{aligned} [E] &\simeq \mathrm{End}^0(E) \backslash \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}}) / \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Z}}) \\ &= \begin{cases} \mathbb{Q}^{\times} \backslash \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}}) / \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Z}}), & E \text{ no CM} \\ K^{\times} \backslash \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}}) / \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Z}}), & E \text{ CM.} \end{cases} \end{aligned}$$

- Per tant $[E]$ quotient de

$$\mathrm{End}^0(E)^{\times} \backslash \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}})$$

Classe d'isogènia en la corba modular

- $X_0(N)$ corba modular, $X_0(N)(\mathbb{C}) = \mathcal{H}/\Gamma_0(N)$ on $\Gamma_0(N) = K_0(N) \cap \mathrm{SL}_2(\mathbb{Z})$.
- Com $\mathrm{GL}_2(\mathbb{Q}) \backslash \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}}) / \hat{K}_0(N) = 1$,

Classe d'isogènia en la corba modular

- $X_0(N)$ corba modular, $X_0(N)(\mathbb{C}) = \mathcal{H}/\Gamma_0(N)$ on $\Gamma_0(N) = K_0(N) \cap \mathrm{SL}_2(\mathbb{Z})$.
- Com $\mathrm{GL}_2(\mathbb{Q}) \backslash \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}}) / \hat{K}_0(N) = 1$,

$$X_0(N)(\mathbb{C}) = (\mathbb{C} \setminus \mathbb{R}) / K_0(N)^\times = \mathrm{GL}_2(\mathbb{Q}) \backslash ((\mathbb{C} \setminus \mathbb{R}) \times \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}}) / \hat{K}_0(N)^\times).$$

Classe d'isogènia en la corba modular

- $X_0(N)$ corba modular, $X_0(N)(\mathbb{C}) = \mathcal{H}/\Gamma_0(N)$ on $\Gamma_0(N) = K_0(N) \cap \mathrm{SL}_2(\mathbb{Z})$.
- Com $\mathrm{GL}_2(\mathbb{Q}) \backslash \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}}) / \hat{K}_0(N) = 1$,

$$X_0(N)(\mathbb{C}) = \mathbb{P}/K_0(N)^\times = \mathrm{GL}_2(\mathbb{Q}) \backslash (\mathbb{P} \times \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}}) / \hat{K}_0(N)^\times).$$

Classe d'isogènia en la corba modular

- $X_0(N)$ corba modular, $X_0(N)(\mathbb{C}) = \mathcal{H}/\Gamma_0(N)$ on $\Gamma_0(N) = K_0(N) \cap \mathrm{SL}_2(\mathbb{Z})$.

- Com $\mathrm{GL}_2(\mathbb{Q}) \backslash \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}}) / \hat{K}_0(N) = 1$,

$$X_0(N)(\mathbb{C}) = \mathbb{P} / K_0(N)^\times = \mathrm{GL}_2(\mathbb{Q}) \backslash (\mathbb{P} \times \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}}) / \hat{K}_0(N)^\times).$$

- $\tau \in \mathbb{P} \Rightarrow \{(\tau, [g])\} = \{\tau\} \times \mathrm{Stab}(\tau) \backslash \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}}) / \hat{K}_0(N)^\times$

Classe d'isogènia en la corba modular

- $X_0(N)$ corba modular, $X_0(N)(\mathbb{C}) = \mathcal{H}/\Gamma_0(N)$ on $\Gamma_0(N) = K_0(N) \cap \mathrm{SL}_2(\mathbb{Z})$.

- Com $\mathrm{GL}_2(\mathbb{Q}) \backslash \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}}) / \hat{K}_0(N) = 1$,

$$X_0(N)(\mathbb{C}) = \mathbb{P}/K_0(N)^\times = \mathrm{GL}_2(\mathbb{Q}) \backslash (\mathbb{P} \times \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}}) / \hat{K}_0(N)^\times).$$

- $\tau \in \mathbb{P} \Rightarrow \{(\tau, [g])\} = \{\tau\} \times \mathrm{Stab}(\tau) \backslash \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}}) / \hat{K}_0(N)^\times$

$$\{(\tau, [g])\} = \begin{cases} \{\tau\} \times \mathbb{Q}^\times \backslash \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}}) / K_0(N)^\times, \\ \{\tau\} \times K^\times \backslash \mathrm{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}}) / K_0(N)^\times. \end{cases}.$$

- Interpretació moduli: $(\tau, [g]) \in X_0(N)(\mathbb{C})$ parametriza (E, C_N) , $E/\mathbb{C}$ corba el·líptica i C_N subgrup cíclic d'ordre N .

$$[E(N)] = \{(E', C'_N) : E \sim E'\} \longleftrightarrow \{(\tau, [g])\}$$

Acció de Galois en $\mathbb{Q}$ – *corbes*

Definition

Corba el.líptica E/L isògena a les Galois conjugades és $\mathbb{Q}$ -*corba*

Acció de Galois en $\mathbb{Q}$ – *corbes*

Definition

Corba el.líptica E/L isògena a les Galois conjugades és $\mathbb{Q}$ -*corba*

$$[E] \circ \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q}) = [E(N)] \circ \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q})$$

Acció de Galois en $\mathbb{Q}$ – corbes

Definition

Corba el.líptica E/L isògena a les Galois conjugades és $\mathbb{Q}$ -corba

$$[E] \circ \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q}) \quad [E(N)] \circ \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q})$$

Analogia corbes el.líptiques:

$$\rho_E : \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q}) \longrightarrow \text{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}})/\text{End}^0(E)^\times$$

Acció de Galois en $\mathbb{Q}$ – corbes

Definition

Corba el.líptica E/L isògena a les Galois conjugades és $\mathbb{Q}$ -corba

$$[E] \circ \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q}) = [E(N)] \circ \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q})$$

Analogia corbes el.líptiques:

$$\rho_E : \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q}) \longrightarrow \text{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}})/\text{End}^0(E)^\times$$

- $\bar{\rho}_E : \text{Gal}(\bar{L}/L) \rightarrow \prod_{\ell} \text{GL}_2(\mathbb{Z}_{\ell})$ projectivitza a ρ_E .
- ρ_E depen de E modulo $\bar{\mathbb{Q}}$ -isomorfisme.
- $E \sim_{\bar{\mathbb{Q}}} E'$ implica ρ_E conjugada $\rho_{E'}$
- ρ_E és modular.

Acció de Galois $[E(N)] \subset X_0(N)$

$X_0(N)/\mathbb{Q}$ model canònic.

Theorem

Acció $\text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q})$ on $[E(N)]:$

$$\begin{array}{ccc} X_0(N) & \xrightarrow{\sigma \in \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q})} & X_0(N) \\ \cup & & \cup \\ \text{End}^0(E) \backslash \text{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}}) / K_0(N)^\times & \longrightarrow & \text{End}^0(E) \backslash \text{GL}_2(\hat{\mathbb{Q}}) / K_0(N)^\times \\ [g] & \longmapsto & [\rho_E(\sigma)^{-1} g]. \end{array}$$

Superfícies abelianes amb QM i corbes de Shimura

$D, N \in \mathbb{Z}^+$, $(D, N) = 1$, $\square \nmid DN$.

- $B = \mathbb{Q} + \mathbb{Q}i + \mathbb{Q}j + \mathbb{Q}ij$, $i^2, j^2 \in \mathbb{Q}^*$, $ij = -ji$, àlgebra de quaternions *indefinida* discriminant D .
- $\mathcal{O}$ ordre d'Eichler nivell N en B ,

Superfícies abelianes amb QM i corbes de Shimura

$D, N \in \mathbb{Z}^+, (D, N) = 1, \square \nmid DN$.

- $B = \mathbb{Q} + \mathbb{Q}i + \mathbb{Q}j + \mathbb{Q}ij, \quad i^2, j^2 \in \mathbb{Q}^*, ij = -ji$, àlgebra de quaternions *indefinida* discriminant D .
- $\mathcal{O}$ ordre d'Eichler nivell N en B ,
- (A, ι) QM per $\mathcal{O}$, $\begin{cases} A/\mathbb{C} \text{ superfície abeliana} \\ \iota : \mathcal{O} \hookrightarrow \text{End}(A) \end{cases}$
- Espai de moduli: *Corba de Shimura*

$$X_0(D, N)(\mathbb{C}) = (B^\times \backslash (\mathbb{P} \times \hat{B}^\times / \hat{\mathcal{O}}^\times)),$$

Superfícies abelianes amb QM i corbes de Shimura

$D, N \in \mathbb{Z}^+, (D, N) = 1, \square \nmid DN$.

- $B = \mathbb{Q} + \mathbb{Q}i + \mathbb{Q}j + \mathbb{Q}ij, \quad i^2, j^2 \in \mathbb{Q}^*, ij = -ji$, àlgebra de quaternions *indefinida* discriminant D .
- $\mathcal{O}$ ordre d'Eichler nivell N en B ,
- (A, ι) QM per $\mathcal{O}$, $\begin{cases} A/\mathbb{C} \text{ superfície abeliana} \\ \iota : \mathcal{O} \hookrightarrow \text{End}(A) \end{cases}$
- Espai de moduli: *Corba de Shimura*

$$X_0(D, N)(\mathbb{C}) = (B^\times \backslash (\mathbb{P} \times \hat{B}^\times / \hat{\mathcal{O}}^\times)),$$

- $\tau \in \mathbb{P} \Rightarrow \{(\tau, [b])\} = \{\tau\} \times \text{Stab}(\tau) \backslash \hat{B}^\times / \hat{\mathcal{O}}^\times$

Superfícies abelianes amb QM i corbes de Shimura

$D, N \in \mathbb{Z}^+, (D, N) = 1, \square \nmid DN$.

- $B = \mathbb{Q} + \mathbb{Q}i + \mathbb{Q}j + \mathbb{Q}ij, \quad i^2, j^2 \in \mathbb{Q}^*, ij = -ji$, àlgebra de quaternions *indefinida* discriminant D .
- $\mathcal{O}$ ordre d'Eichler nivell N en B ,
- (A, ι) QM per $\mathcal{O}$, $\begin{cases} A/\mathbb{C} \text{ superfície abeliana} \\ \iota : \mathcal{O} \hookrightarrow \text{End}(A) \end{cases}$
- Espai de moduli: *Corba de Shimura*

$$X_0(D, N)(\mathbb{C}) = (B^\times \backslash (\mathbb{P} \times \hat{B}^\times / \hat{\mathcal{O}}^\times)),$$

- $\tau \in \mathbb{P} \Rightarrow \{(\tau, [b])\} = \{\tau\} \times \text{Stab}(\tau) \backslash \hat{B}^\times / \hat{\mathcal{O}}^\times$

$$\{(\tau, [b])\} = \begin{cases} \{\tau\} \times \mathbb{Q}^\times \backslash \hat{B} / \hat{\mathcal{O}}^\times, \\ \{\tau\} \times K^\times \backslash \hat{B} / \hat{\mathcal{O}}^\times. \end{cases}.$$

Acció de Galois en $\bar{\mathbb{Q}}$ -superfícies abelianes

Definition

$\mathbb{Q}$ -superfície abeliana amb QM $(A, \iota)/L$ tal que $(A, \iota) \sim (A^\sigma, \iota^\sigma)$

Acció de Galois en $\bar{\mathbb{Q}}$ -superfícies abelianes

Definition

$\mathbb{Q}$ -superfície abeliana amb QM $(A, \iota)/L$ tal que $(A, \iota) \sim (A^\sigma, \iota^\sigma)$

$$[A, \iota] \curvearrowright \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q})$$

Acció de Galois en $\bar{\mathbb{Q}}$ -superfícies abelianes

Definition

$\mathbb{Q}$ -superfície abeliana amb QM $(A, \iota)/L$ tal que $(A, \iota) \sim (A^\sigma, \iota^\sigma)$

$$[A, \iota] \curvearrowright \mathrm{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q})$$

Anàlogament:

$$\rho_{(A, \iota)} : \mathrm{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q}) \longrightarrow \hat{B}^\times / \mathrm{End}^0(A, \iota)^\times$$

Acció de Galois en $\bar{\mathbb{Q}}$ -superfícies abelianes

Definition

$\mathbb{Q}$ -superfície abeliana amb QM $(A, \iota)/L$ tal que $(A, \iota) \sim (A^\sigma, \iota^\sigma)$

$$[A, \iota] \curvearrowright \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q})$$

Anàlogament:

$$\rho_{(A, \iota)} : \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q}) \longrightarrow \hat{B}^\times / \text{End}^0(A, \iota)^\times$$

- $\bar{\rho}_{(A, \iota)} : \text{Gal}(\bar{L}/L) \rightarrow \prod_\ell B_\ell^\times / \pm 1$ projectivitza a $\rho_{(A, \iota)}$.

C. de Vera, V. Rotger, Galois representations over fields of moduli and rational points on Shimura curves, submitted.

- $\rho_{(A, \iota)}$ depen de (A, ι) modulo $\bar{\mathbb{Q}}$ -isomorfisme?
- $(A, \iota) \sim_{\bar{\mathbb{Q}}} (A', \iota')$ implica $\rho_{(A, \iota)}$ conjugada $\rho_{(A', \iota')}$
- $\rho_{(A, \iota)}$ és modular?????

Acció de Galois en punts de $X_0(D, N)$

$X_0(D, N)/\mathbb{Q}$ model canònic.

Theorem

1 La classe $[A, \iota]$ s'identifica amb

$$\{(\tau, [b])\} = \{\tau\} \times \text{End}^0(A, \iota)^\times \setminus \hat{B}^\times / \hat{O}^\times,$$

X. Guitart, S. Molina, Parametrization of abelian K-surfaces with quaternionic multiplication. C. R. Acad. Sci. Paris, Ser. I 347 (2009).

2 Acció $\text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q})$ on $[(A, \iota)]$:

$$\begin{array}{ccc} X_0(D, N) & \xrightarrow{\sigma \in \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q})} & X_0(D, N) \\ \cup & & \cup \\ \text{End}^0(A, \iota)^\times \setminus \hat{B}^\times / \hat{O}^\times & \longrightarrow & \text{End}^0(A, \iota)^\times \setminus \hat{B}^\times / \hat{O}^\times \\ [b] & \longmapsto & [\rho_{(A, \iota)}(\sigma)^{-1} b]. \end{array}$$

Reducció supersingular

- p primer, $B^p/\mathbb{Q}$ algebra quaternions $\text{disc}(B^p) = \begin{cases} Dp & (p \nmid D) \\ \frac{D}{p} & (p \mid D) \end{cases}$
- $\mathcal{X}_0(D, N)/\mathbb{Z}$ model enter de Morita, $\mathcal{X}_0(D, N)_p/\mathbb{F}_p$ especialització.

Reducció supersingular

- p primer, $B^p/\mathbb{Q}$ algebra quaternions $\text{disc}(B^p) = \begin{cases} Dp & (p \nmid D) \\ \frac{D}{p} & (p \mid D) \end{cases}$
- $\mathcal{X}_0(D, N)/\mathbb{Z}$ model enter de Morita, $\mathcal{X}_0(D, N)_p/\mathbb{F}_p$ especialització.
- Si $p \mid DN$, punts singulars i, si $p \nmid DN$, punts supersingulars de $\mathcal{X}_0(D, N)_p$:

$$(B^p)^\times \setminus (\hat{B}^p)^\times / \hat{\mathcal{O}}'^\times$$

Reducció supersingular

- p primer, $B^p/\mathbb{Q}$ algebra quaternions $\text{disc}(B^p) = \begin{cases} Dp & (p \nmid D) \\ \frac{D}{p} & (p \mid D) \end{cases}$
- $\mathcal{X}_0(D, N)/\mathbb{Z}$ model enter de Morita, $\mathcal{X}_0(D, N)_p/\mathbb{F}_p$ especialització.
- Si $p \mid DN$, punts singulars i, si $p \nmid DN$, punts supersingulars de $\mathcal{X}_0(D, N)_p$:

$$(B^p)^\times \setminus (\hat{B}^p)^\times / \hat{\mathcal{O}}'^\times$$

$\Rightarrow$ Reducció $\mathbb{Q}$ -superfície abeliana:

$$\rho_{(A, \iota)} : \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q}) \longrightarrow \hat{\mathcal{O}}'^\times \setminus (\hat{B}^p)^\times / (B^p)^\times$$

(Té sentit parlar de modularitat?)

Cas multiplicació complexa

Assume $\text{End}^0(A, \iota) = K$ quadràtic imaginari.

$$\begin{array}{ccccc} & & \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q}) & \xrightarrow{\rho(A, \iota)} & \hat{B}^\times / K^\times \\ & \nearrow & & & \uparrow \\ \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/K) & \longrightarrow & \text{Gal}(K^{ab}/K) & \xrightarrow{\text{Art}^{-1}} & \hat{K}^\times / K^\times \end{array}$$

(Reciprocitat de Shimura)

Cas multiplicació complexa

Assume $\text{End}^0(A, \iota) = K$ quadràtic imaginari.

$$\begin{array}{ccc}
 & \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q}) & \xrightarrow{\rho(A, \iota)} \hat{B}^\times / K^\times \\
 & \nearrow & \uparrow \\
 \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/K) & \longrightarrow \text{Gal}(K^{ab}/K) & \xrightarrow{\text{Art}^{-1}} \hat{K}^\times / K^\times
 \end{array}$$

(Reciprocitat de Shimura)

Theorem (M.)

Reducció singular o supersingular:

$$B^\times \backslash \hat{B}^\times / \hat{\mathcal{O}}^\times \supset K^\times \backslash \hat{K}^\times / R^\times \longleftrightarrow K^\times \backslash \hat{K}^\times / R^\times \subseteq (B^p)^\times \backslash (\hat{B}^p)^\times / \hat{\mathcal{O}}'^\times$$

Cas multiplicació complexa

Assume $\text{End}^0(A, \iota) = K$ quadràtic imaginari.

$$\begin{array}{ccccc}
 & & \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/\mathbb{Q}) & \xrightarrow{\bar{\rho}_{(A, \iota)}} & \hat{\mathcal{O}}'^{\times} \setminus (\hat{B}^p)^{\times} / (B^p)^{\times} \\
 & \nearrow & & & \uparrow \\
 \text{Gal}(\bar{\mathbb{Q}}/K) & \longrightarrow & \text{Gal}(K^{ab}/K) & \xrightarrow{\text{Art}^{-1}} & \hat{R}^{\times} \setminus \hat{K}^{\times} / K^{\times}
 \end{array}$$

(Reciprocitat de Shimura)

Theorem (M.)

Reducció singular o supersingular:

$$B^{\times} \setminus \hat{B}^{\times} / \hat{\mathcal{O}}^{\times} \supset K^{\times} \setminus \hat{K}^{\times} / R^{\times} \longleftrightarrow K^{\times} \setminus \hat{K}^{\times} / R^{\times} \subseteq (B^p)^{\times} \setminus (\hat{B}^p)^{\times} / \hat{\mathcal{O}}'^{\times}$$